

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**ІV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**20 – 21 жовтня 2022 р.
м. Одеса**

УДК: [316.334.2:330.3]:316.64-053.6(477)

Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді. Матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції 20-21 жовтня 2022 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2022. – 147 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України з погляду молодих вчених. Були дослідженні теоретичні аспекти та запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Іванченкова Л.В. - д-р екон. наук, професор, в.о. директора ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д., – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ

Євстратенко Д.А., здобувач СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Нуковий керівник – к.е.н., доц. Згадова Н.С.
Одеський національний технологічний університет

У сучасних умовах економічна безпека держави стає щораз більш багатоаспектним поняттям. Пов'язано це, насамперед, із двома протилежними за змістом процесами, які притаманні зараз для світової соціально-економічної і політичної системи – глобалізацією та регіоналізацією. Вироблення концептуальних засад та розроблення дієвого механізму державного управління в системі економічних відносин держави, спрямованих на уникнення загроз та мінімізацію їх впливу, досить важко забезпечити ефективне функціонування національної економіки та її подальше зростання. За таких умов питання захисту національних інтересів держави у сфері національної економічної безпеки набирає особливої уваги.

Загрози економічній безпеці – це дія дестабілізуючих природних факторів або суб'єктивних, пов'язаних з недобросовісною конкуренцією та порушенням законів і норм, що може спричинити потенційні або реальні втрати для організації.

Основними загрозами економічній безпеці Україні на сучасному етапі є: високий рівень тіньової економіки, зростання інфляції і бюджетного дефіциту, зменшення валового нагромадження основного капіталу, зростання безробіття, несприятливий інвестиційний клімат, надто високий рівень державного боргу, неконтрольовані міграційні процеси, політична нестабільність тощо. Удосконалення наявних і розроблення нових механізмів стратегічного управління економічною безпекою України вирішально вплине на підвищення конкурентоспроможності і загалом життєздатності національної економіки.

У даному контексті до загроз економічній безпеці держави прийнято відносити лише ті соціально-економічні чинники та явища, які або повністю руйнують об'єкт (повне обмеження доступу до ресурсів, дезорганізація грошового обігу, що провокує руйнування економічної системи країни тощо), або завдають йому значного збитку. Складнощі виникають при віднесенні останніх до числа загроз, адже в умовах конкуренції ризик є невід'ємною складовою функціонування економічної системи держави. При цьому ті явища, які в короткостроковому періоді можна віднести до загроз економічній безпеці держави у довгостроковому періоді може виявитися стимулом для економічного розвитку національного господарства, зростання інноваційної активності, більш раціональної енергетичної політики тощо.

Економічну безпеку необхідно розглядати як базову складову національної безпеки, її фундамент і матеріальну основу і, разом з тим, як взаємопов'язану систему певних рівнів (табл. 1). Це означає, що стан національної безпеки держави залежить від життєздатності економіки, її ефективності, мобільності, конкурентоспроможності.

Таблиця 1.

Рівні економічної безпеки України

Рівні економічної безпеки	Складові елементи
Національний	Приватний: індивідуальний; корпоративний;
	Локальний: галузевий; регіональний;
	Державний
Міжнародний	Регіональний
	Глобальний

Загрози економічній безпеці видозмінюються залежно від стану та рівня розвитку економічної системи і для кожної окремо взятої держави відрізняються характером та рівнем гостроти.

Загрозами економічної безпеки є явища і процеси, що впливають негативно на господарство країни, що утискають економічні інтереси особи, суспільства і держави. Постійне відстеження і визначення основних загроз економічній безпеці значно полегшує її підтримання на належному рівні, а також дає можливість своєчасно розробляти і здійснювати практичні заходи щодо зниження негативного впливу загроз чи їх повної ліквідації.

Загалом, аналіз динаміки загроз національним інтересам України, здійснений Петренко Л. А., дозволив виявити наступні хронологічні закономірності виникнення і прояву загроз:

- динаміка загроз підпорядковується особливій ритміці, яка характеризується циклічністю (фазовістю), здатністю проходити різні етапи в розвитку від початкових до кінцевих і навпаки;

- загрозам властива певна стійкість (здатність відхилитися від напрямку свого оптимального руху під впливом протидіючих сил, але з послабленням їх впливу повертатися до свого початкового стану);

- загрози впливають на об'єкти, підпорядковуючись хвилеподібній ритміці: активізуються, коли об'єкт перебуває у становищі внутрішньої нестабільності, і загасають, коли останній набуває стабільності і здатності протидіяти їм;

- ритми впливу різних загроз можуть співпадати, що призводить до формування глобальної мультиплікативної загрози, здатної зруйнувати всю систему безпеки держави.

Незважаючи на виявлені закономірності виникнення та прояву загроз економічній безпеці держави існує складність їх класифікації, що пояснюється комплексною взаємодією загроз, які взаємопов'язані та взаємообумовлені спільними деструктивними факторами, що є джерелами цих загроз.

Для структуризації сукупності загроз та викликів національній економічній безпеці пропонуємо класифікувати їх за низкою ознак (табл. 2).

Таблиця 2.

Класифікація загроз та викликів економічній безпеці держави

Класифікаційна ознака	Загрози	Виклики
Середовище виникнення	Зовнішні, внутрішні	
Інтенсивність впливу	Великі, середні, невеликі	-
Зміст	Політичні, військові, соціальні, економічні, екологічні, інноваційні, інформаційні та ін.	
Масштаби вияву	Глобальні, макрорегіональні, загальнодержавні, регіональні, локальні	
Характер дії	Постійні, періодичні, тимчасові	-
Значення	Першочергові, другорядні	Суттєві, несуттєві
Можливі наслідки	Катастрофічні, критичні	Прогресивні, регресивні

Висновки. У кризовій ситуації, що сформувалася в економіці України під тиском як економічних, так і неекономічних чинників, перелік загроз економічній безпеці України, визначений у чинних законодавчих актах з національної безпеки, має бути повністю переглянутий із визначенням системних та додатково набутих загроз за кожною складовою економічної безпеки.

Загрози економічній безпеці держави можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми, тобто можуть виникати як в самій країні, так і за її межами. При цьому вони можуть зникати автоматично в умовах нормального функціонування національної економічної системи (ринкові механізми регулювання), а можуть потребувати нейтралізації за допомогою механізмів державного регулювання. В даному контексті система раннього виявлення та попередження загроз економічній безпеці держави, яка є основою її забезпечення в сучасних умовах, має ґрунтуватися на всебічному багатокритеріальному поглибленому аналізі загроз економічній безпеці держави, що дозволить систематизувати їх та обрати найбільш дієві засоби та механізми протидії цим загрозам.

Література

1. Згадова Н.С., Рогатіна Л.П., Губко В.І. Рейдерство в Україні – загроза економічній безпеці підприємств. Економічний простір: Збірник наукових праць. № 159. ПДАБА, 2020. С.49-53 с.
2. Ковалев Д., Сухорукова Т. Экономическая безопасность предприятия. Экономика Украины. 2018. № 10. С. 48 -51.